

מרובה פרק שביעי בבא קמא

(א) [כעלי חיים], (ב) ונחיה ד: ה: חילין טו. (וכתיב) (א) (א) [חילין טו.]. (ד) וא"כ אינו יכול לומר הלא זהו שמה, העמק מחלוטין גרסאות, (ג) והיתה ללא חי' נרץ למי' דבניה וכו' דמנטי' ליה למנטי' ירו חי' ולישת דהתא' הלא או תמלא תמלא' ל' תמלא ליה ודכשרות המסופות לקמן. העמק מחלוטין גרסאות.

הגהות הב"ח

(ב) גם מה טי' לך להביא שם: (א) שם כשהוא אומר חיים הרי בעלי חיים: (א) וכו' ר"ל ופרט ויכול לאמר: (ד) חיים ד"ה יאמר וכו' ולא יאמר אלא פרט: (ה) בא"ד למישרן שיהיה הכל בכלל מנה פשוט על דברם בכלל חיים אפילו (א):

לרבות שאר דברים. כל הני: אילו קן. לשון משום שאילה הן: אף כל קדוש בכבוד. ולא מתרבי מדרשא אלא חמור הלכך מה היה לך להביא שלא נכתב חמור להכי כתב חמור דע"כ כלל ופרט (א) לשאר דברים אחי: והכל בכלל. חיים דמשמע לרבות כל בעלי חיים למה לי: מי כתיב שור. כרישא והדר גניבה דהוא ליה פרט וכלל דמינא הכל בכלל דנעשה כלל מוסף על הפרט גניבה ושור כתיב דהוא ליה כלל ופרט ושור אין מידי אחרינא לא: ופי תימא אילו נאמר קאמר. אילו נאמר שור כרישא והדר גניבה לא היה נרץ לכמוז יומר ולמה לא נכתב קן: אילו נאמר שור וגניבה. בתמיה. הא ודאי ה"ל פרט וכלל ושפיר קשיא לי ומאי אילו קן קמהדר ליה: אלא דכתיב קאמרי. בתמי'. גניבה ושור הא הוא ליה כלל ופרט ומאי הכל בכלל דקא קשי' לי ומאי מה הפרט מפורש דמהדר ליה הא כלל ופרט לא מרבי מידי: אחיים ספיר. גניבה דה"ל כלל קמא סמין ליה אחיים דהוי כללא בתרא ודרש בכלל ופרט וכלל וסיפא דקתני ויאמר גניבה שור ושה וחמור והכל בכלל הואיל ואחיים סמין ליה מאי קשיא לי הא טפי לא כתיב אס המלא תמלא קשיא ליה כדאמר במסקנא ומייהו אפסקיה גמרא למילתי דרנא כדפרי אחרימי ולא שנק לאסקויה למילתי: והא דמי כללא כפרא. דלא כיל אלא בעלי חיים לכלל קמא דמשמע כל דבר: הא תנא דבי רבי ישמעאל. נשיאתי אלו טריפות: והכי קא קשיא ליה. למנא דני חוקיה כפיפא דמילתא: אס המלא תמלא. דמשמע ריבוי למה לי. והשת' קא מפרש לה רנא לכולא ממני: הכל בכלל. דמתרבי כל ענין הפרט דבר המטלטל וגופו ממון: הא מה אני מקיים גניבה. דרשינן בכלל ופרט לרבות כל דבר: יאמר גניבה ושור ושה וחמור וחיים והכל בכלל. אס המלא תמלא ל"ל ומשני אילו קן הייתי אומר אף כל ב"ח להכי אילטרין אס המלא תמלא למימר דלאו מגניבה וחיים דרשיניהו לכלל אלא מאס המלא תמלא ושדיניהו לכל הני פרטי בנייהו דמפרש לקמן [ע"ז]. הדר פריך תנא דבי חוקיה מה יש לך להביא שאר ב"ח כשהוא אומר חיים הרי בעלי חיים אומר. לומר מקרא כדדיק נפקי ולאו מכלל ופרט הלכך מה אני מקיים כלל ופרט לרבות כל דבר ואכתי המלא תמלא למה לי. והכי מסקנא דתנא דבי חוקיה: א

כשהוא אומר שה הרי שה אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר שור שה וגניבה והכל בכלל אילו כך הייתי אומר מה הפרט מפורש דבר הקדוש בכבודה אף כל דבר הקדוש בכבודה מה יש לך להביא חמור כשהוא אומר חמור הרי חמור אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר שור וחמור שה וגניבה והכל בכלל אילו כך הייתי אומר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל ב"ח מה יש לך להביא שאר בעלי חיים כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר אמר מר יאמר שור וגניבה מי כתיב שור וגניבה גניבה ושור הוא דכתיב וכי תימא אילו נאמר קאמר אילו נאמר שור וגניבה ומי מצית אמרת מה הפרט מפורש הוה שור פרט וגניבה כלל פרט וכלל נעשה כלל מוסף על הפרט ואיתרבו להו כל מיילי אלא כדכתיב קאמרי גניבה ושור מי מצית אמרת הכל בכלל או מה הפרט מפורש הוה ליה גניבה כלל ושור פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט שור אין מידי אחרינא לא אמר רבא תנא אחיים קא סמין ליה וכלל ופרט וכלל קא"ל והא לא דמי כללא בתרא לכללא קמא הא תנא דבי רבי ישמעאל הוא דכ"ג דריש כללי ופרטי והכי קא קשיא ליה אם המצא תמצא למה לי יאמר שור וגניבה וחיים והכל בכלל אילו בן הייתי אומר מה הפרט מפורש דבר הקרב לגבי מזבח אף כל הקרב לגבי מזבח מה יש (א) להביא שה כשהוא אומר שה הרי שה אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר גניבה ושור וחיים והכל בכלל אילו בן הייתי אומר מה הפרט מפורש דבר הקדוש בכבודה אף כל דבר הקדוש בכבודה מה יש לך להביא חמור כשהוא אומר חמור הרי חמור אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר גניבה ושור ושור וחמור וחיים והכל בכלל אילו בן הייתי אומר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל ב"ח מה יש לך להביא שאר ב"ח כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר אם המצא תמצא ל"ל א

כשהוא אומר שה הרי שה אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר שור שה וגניבה והכל בכלל אילו כך הייתי אומר מה הפרט מפורש דבר הקדוש בכבודה אף כל דבר הקדוש בכבודה מה יש לך להביא חמור כשהוא אומר חמור הרי חמור אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר שור וחמור שה וגניבה והכל בכלל אילו כך הייתי אומר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל ב"ח מה יש לך להביא שאר בעלי חיים כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר אמר מר יאמר שור וגניבה מי כתיב שור וגניבה גניבה ושור הוא דכתיב וכי תימא אילו נאמר קאמר אילו נאמר שור וגניבה ומי מצית אמרת מה הפרט מפורש הוה שור פרט וגניבה כלל פרט וכלל נעשה כלל מוסף על הפרט ואיתרבו להו כל מיילי אלא כדכתיב קאמרי גניבה ושור מי מצית אמרת הכל בכלל או מה הפרט מפורש הוה ליה גניבה כלל ושור פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט שור אין מידי אחרינא לא אמר רבא תנא אחיים קא סמין ליה וכלל ופרט וכלל קא"ל והא לא דמי כללא בתרא לכללא קמא הא תנא דבי רבי ישמעאל הוא דכ"ג דריש כללי ופרטי והכי קא קשיא ליה אם המצא תמצא למה לי יאמר שור וגניבה וחיים והכל בכלל אילו בן הייתי אומר מה הפרט מפורש דבר הקרב לגבי מזבח אף כל הקרב לגבי מזבח מה יש (א) להביא שה כשהוא אומר שה הרי שה אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר גניבה ושור וחיים והכל בכלל אילו בן הייתי אומר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל ב"ח מה יש לך להביא שאר ב"ח כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר אם המצא תמצא ל"ל א

אף על גב דחמור כתיב כרישא נקט משום דהכי מסיק מילמיה שפיר: יאמר גניבה ושור וחיים והכל בכלל. אלא הרי"ר אשר מלוני"ל אה ר"י היכי ק"ד דמגניבה שור וחיים מרבינן כל דבר ולא (ו) יהיה אלא פרט וכלל דלא היה מרבינן מיניה אלא ב"ח והשתא בעי לרבויה בכלל ופרט וכלל טפי ממאי דמשמע כללא בתרא והיכי לו ר"י כיון דלא מסיק אכתי אדעתיה לז קדושה בכבודות וקרב לגבי מזבח א"כ אס נאמר מה הפרט מפורש בעלי חיים נמלא שאין כלום בכלל בתרא דחיים יותר מכעין הפרט והואיל וכן הוא אית לן למימר דחיים כלל הוא להיות משמע כל דבר כמו גניבה באס איתו ענין לחיים ממש מניהו לענין כל דבר או נפרש חיים לשון חשיבות כמו אחיים לקמן ענין שגב דלקמן ולהכי קאמר והכל בכלל דאס לא בא לרבות מכעין הפרט אלא בעלי חיים לא יתמוז שום פרט אלא גניבה וחיים וליהו גניבה כלל וחיים פרט וגי"מ בעלי חיים והא דפריך הא לא דמיא כלללא בתרא לכללא קמא אע"ג ד[פרישית] לחיים משמע כל דבר כמו כלל דגניבה מ"מ הואיל ומשמעות פשט שלהן אין שזה אין לעשות כלל ופרט וכלל מהם ומשני ה"א קרב לגבי מזבח אין וכלל חיים כמשמעותיה ומכעין הפרט אלו ממעטינן שאר ב"ח שאין קריבין לגבי מזבח כמו בכל מקום דענין הפרט אחא למעוטי מכלללא בתרא והכל מתיישב (י) כפי ר"י אך האחרון דקאמר יאמר גניבה שור ושה וחמור וחיים והכל בכלל דכיון דמכח פרטי בעי למימר שיהיה הכל בכלל מאי קמישני אילו קן הייתי אומר מה הפרט מפורש בעלי חיים והא מכח פירוטו בא לרבות אפי' לאו בעלי חיים ואורי' דהמתרין לא היינו דברי המקשן והחור ומקשה לו אמתה קושיא עלמה ומפרש דבריו ואין נראה דאין זו סוגיית הגמי' אלא תנא אחד הוא ששאל ומשיב לעלמו לכך נראה לפרש דהתנא לרומחא דמילתא בא לפרש דאפילו תאמר שאין חילוק בין ב"ח לשאין בעלי חיים ולא ממעטינן מחיים דלאו ב"ח אפי' מפרטא דשור לא תרבה כל דבר המטלטל וגופו ממון ותקשה לך המלא תמלא ל"ל דהא לא מרבינן מפרטא דשור אלא דבר הקרב לגבי מזבח ומסיק ויאמר גניבה ושור וחמור שה וחיים והכל בכלל וא"כ המלא תמלא למה לי ומשני אילו קן הייתי אומר מה הפרט מפורש ב"ח עמה שאין מוצא טעם אחר מחלק בין בעלי חיים המלא תמלא לרבות שאין בעלי חיים המלא תמלא לומר מה הפרט מפורש ב"ח ה"ל למימר אילו קן הייתי אומר מה הפרט מפורש דבר הקדוש בכבודה אף כל דבר הקדוש בכבודה מה יש לך להביא חמור כשהוא אומר חמור הרי חמור אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר גניבה ושור וחיים והכל בכלל אילו כך הייתי אומר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל ב"ח מה יש לך להביא שאר ב"ח כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר אם המצא תמצא ל"ל א

ככלל וא"כ המלא תמלא למה לי ומשני אילו קן הייתי אומר מה הפרט מפורש ב"ח עמה שאין מוצא טעם אחר מחלק בין בעלי חיים המלא תמלא לומר מה הפרט מפורש ב"ח ה"ל למימר אילו קן הייתי אומר מה הפרט מפורש דבר הקדוש בכבודה אף כל דבר הקדוש בכבודה מה יש לך להביא חמור כשהוא אומר חמור הרי חמור אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר גניבה ושור וחיים והכל בכלל אילו כך הייתי אומר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל ב"ח מה יש לך להביא שאר ב"ח כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר אם המצא תמצא ל"ל א

ככלל וא"כ המלא תמלא למה לי ומשני אילו קן הייתי אומר מה הפרט מפורש ב"ח עמה שאין מוצא טעם אחר מחלק בין בעלי חיים המלא תמלא לומר מה הפרט מפורש ב"ח ה"ל למימר אילו קן הייתי אומר מה הפרט מפורש דבר הקדוש בכבודה אף כל דבר הקדוש בכבודה מה יש לך להביא חמור כשהוא אומר חמור הרי חמור אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר גניבה ושור וחיים והכל בכלל אילו כך הייתי אומר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל ב"ח מה יש לך להביא שאר ב"ח כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר אם המצא תמצא ל"ל א

ככלל וא"כ המלא תמלא למה לי ומשני אילו קן הייתי אומר מה הפרט מפורש ב"ח עמה שאין מוצא טעם אחר מחלק בין בעלי חיים המלא תמלא לומר מה הפרט מפורש ב"ח ה"ל למימר אילו קן הייתי אומר מה הפרט מפורש דבר הקדוש בכבודה אף כל דבר הקדוש בכבודה מה יש לך להביא חמור כשהוא אומר חמור הרי חמור אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר גניבה ושור וחיים והכל בכלל אילו כך הייתי אומר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל ב"ח מה יש לך להביא שאר ב"ח כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר אם המצא תמצא ל"ל א

ככלל וא"כ המלא תמלא למה לי ומשני אילו קן הייתי אומר מה הפרט מפורש ב"ח עמה שאין מוצא טעם אחר מחלק בין בעלי חיים המלא תמלא לומר מה הפרט מפורש ב"ח ה"ל למימר אילו קן הייתי אומר מה הפרט מפורש דבר הקדוש בכבודה אף כל דבר הקדוש בכבודה מה יש לך להביא חמור כשהוא אומר חמור הרי חמור אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר גניבה ושור וחיים והכל בכלל אילו כך הייתי אומר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל ב"ח מה יש לך להביא שאר ב"ח כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר אם המצא תמצא ל"ל א